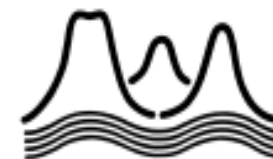

Balaton-felvidéki Kultúrtáj világörökségi várományos helyszín aktuális feladatairól

Sándor Péter – A Balaton Világörökségéért Alapítvány

Siófok, 2015. szeptember 18.

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Áttekintés

- Előzmények
- Világörökségi törvény és módosítása
- Feladatok összefoglalása
- A Világörökségi cím megszerzése – ütemezett felterjesztés
- Javaslatok

Előzmények

- 1972 - UNESCO kihirdetette a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló egyezményt
- 1985 - Magyarország csatlakozott a Világörökség egyezményhez
- Jelenleg 8 magyar helyszín szerepel a Világörökségi Listán
- Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzéke - 10 kiemelkedő helyszín
 - Tihanyi félsziget, a Tapolcai-medence tanúhegyei és a Hévízi tó – kultúrtáj kategóriában (2003)
 - A Várományosi lista felülvizsgálata megtörtént

Előzmények

- 2004 - A BFT, valamint Somogy, Veszprém és Zala megye Önkormányzatainak Közgyűlései közös határozatban támogatták a világörökségi cím megszerzését
- 2008 - Balaton törvény és módosításai pontosították az előírásokat, kijelölték a világörökségi és világörökségi várományos övezetet
- 2012 - Világörökségről szóló törvény hatályba lép
- 2015 - Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékének felülvizsgálata megtörtént
 - Balaton-felvidéki Kultúrtáj (33 települést érint)
 - A lista nem jelölési sorrendet jelent

Világörökségről szóló törvény

- 2012. január 1. – hatályba lépett
- Cél: a világörökségi helyszínek jogbiztonságának garantálása, értékek megőrzésének, fejlesztésének biztosítása
- Világörökségi helyszínné válás újabb korlátozást nem jelenthet
- Világörökség, illetve várományosság feltétele a már meglévő természetvédelmi, illetve kulturális örökségvédelmi oltalom
- Várományosi helyszínek presztízsének növelése
 - Kezelési Terv elkészítése szükséges;
 - Településrendezési terveket összhangba kell hozni a Kezelési Tervvel;
 - Világörökségi Gondnokságok létrehozása.

Világörökségről szóló törvény

- Világörökségi Gondnokság főbb feladatai
 - Együttműködik a világörökségi területen működő, a világörökségi helyszínen kiemelkedő egyetemes értékeinek megőrzésével, bemutatásával, turizmusának fejlesztésével foglalkozó szervezetekkel;
 - Együttműködik a világörökségi kezelési terv készítőjével a megalapozó dokumentáció és a világörökségi kezelési terv elkészítése során;
 - részt vesz a Világörökségi Egyezményből eredő nemzetközi együttműködésben, időszakos jelentéseket készít;
 - elkészíti a kezelési kézikönyvet, és elősegíti a kezelési kézikönyvben foglalt programok, akciótervek, valamint a kezelési terv végrehajtását;
- Gondnokság jogi személyiséggel rendelkező szervezet (pl: egyesület, alapítvány, nonprofit gazdasági társaság) lehet, megbízása legfeljebb 7 évre szól

Világörökségről szóló törvény módosítása

- 2015. augusztus 1-én lépett hatályba
- Világörökségi várományos cím további oltalmat nem keletkeztet
- Kizárólag a Világörökségi és Világörökség Jegyzékbe jelölendő várományos helyszín(ek) esetében maradt állami feladat:
 - A Világörökségi Kezelési Terv elkészítése;
 - Világörökségi Gondnokságok létrehozása;
 - A Felterjesztési dokumentáció elkészítése;
 - Hatósági eljárások során a világörökségi szempontokkal való összhang vizsgálata.

Feladatok

1) Világörökségi várományos Gondnokság felállítása

- Létre kell hozni egy térségi munkaszervezetet, amely koordinálja a világörökségi cím megszerzését, illetve a várományosi cím megtartását célzó tevékenységeket.
- Későbbiekben alapja lehet a világörökségi Gondnokságnak.

2) Világörökségi Kezelési Terv előkészítése

- Tapasztalatok szerint a jelölésnél előnyt jelent, ha a várományos helyszín jól kidolgozott koncepcióval, illetve megalapozó tanulmányokkal rendelkezik.
- Korlátozottan rendelkezésre álló források miatt feltétlenül szükséges az érintett önkormányzatok, szakmai- és társadalmi szervezetek (pl: Balaton-felvidéki NP, Pannon Egyetem) aktív részvétele is.
- A világörökségi várományos Gondnokság koordinálja a szakértői munkát.

3) Térségi támogatás biztosítása

- A sikeres felterjesztés alapfeltétele az erős térségi támogatás megléte.
- Az érintettek hiteles tájékoztatása feltétlenül szükséges a cím elnyeréséből fakadó előnyökről és kötelezettségekről, illetve lehetőségekről.
- Világörökségi Fórumok megrendezését kezdeményezzük tájegységenként (BFT szervezésében, BV Alapítvány szakmai irányításával).
- A felállítandó Gondnokság aktív szerepet vállalhat az érintettek pontos tájékoztatásában és a térségi támogatás biztosításában.

4) Aktív lobbis tevékenység

- Kezdeményezni kell, hogy a világörökségi helyszínek számára rendelkezésre álló pályázati-, illetve támogatási lehetőségek a várományos helyszínek számára is megnyíljanak.
- Az állam biztosítson forrást a várományos Gondnokságok felállításához.
- A Balaton-felvidéki Kultúrtáj felterjesztése kapjon prioritást.

Világörökségi cím megszerzése: ütemezett felterjesztés

I. ütem: Világörökségi várományos cím megtartása

- Magas presztízsű cím, hozzájárul a minőségi turizmus fejlesztéséhez;
- Összhangban van a fenntartható fejlődés alapelveivel;
- Állami források, pályázati lehetőségek állnak rendelkezésre;
- Világörökségi Várományos Gondnokság felállítása, Világörökségi Kezelési Terv előkészítése, részletes világörökségi koncepció kidolgozása szükséges;
- Érintettek hiteles tájékoztatása.

II. ütem: Világörökségi cím megszerzése

- Világörökség Várományos Jegyzékről kerül felterjesztésre;
- UNESCO kritériumrendszere szerint kidolgozott felterjesztési dokumentáció és kezelési terv benyújtásával;
- Hosszú távú cél lehet;
- Alapfeltétel az egységes térségi támogatottság biztosítása.

Javaslatok – BFT határozathoz

- 1) Ki kell dolgozni a Balaton-felvidéki Világörökség Várományos Gondnokság koncepcióját, a felállításához szükséges lépéseket, a megfelelő szervezeti felépítést, valamint fel kell tárni a finanszírozás forrásait;
- 2) Térségi Világörökségi Fórumok kerüljenek megrendezésre (tájegységenként, illetve megyénként), amelyek keretében sor kerülhet az érintettek (önkormányzatok, gazdasági szereplők, civil szervezetek, lakosság, stb.) hiteles tájékoztatására, a cím elnyeréséből fakadó előnyök, kötelezettségek és lehetőségek megismertetésére.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Sándor Péter
Környezetvédelmi szakértő
A Balaton Világörökségéért Alapítvány kurátora

Elérhetőségek:

M: +36 20 4109 450

E: sandor.p@gmail.com

 8230, Balatonfüred, Lóczy L. u. 32.

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány